

zaaknummer 2011T617

4 februari 2014

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam]

geboren op [datum],

wonende te [plaats],

hierna te noemen: klager,

juridisch adviseur: mr. J.P.C. van den Bogaard, advocaat te Eindhoven,

tegen:

(wijlen) **[naam]**,

geboren op [datum], overleden op [datum],

de persoon over wie geklaagd wordt,

hierna ook te noemen: aangeklaagde,

tijdens zijn leven lid van de Congregatie van de Broeders van de Christelijke scholen.

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 14 november 2013.

Op 29 november 2013 is bij de griffie een reactie op het klaagschrift ingekomen van broeder [naam], overste van de Congregatie van de Broeders van de Christelijke scholen.

Op 8 januari 2014 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen en heeft zijn standpunt nader toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mr. van den Bogaard.

Namens de Congregatie van de Broeders van de Christelijke scholen zijn verschenen broeder [naam] en broeder [naam].

2. De klacht (zakelijk weergegeven)

2.1. Klager is gedurende het schooljaar 1965-1966 op de [Mulo] te [plaats], seksueel misbruikt door aangeklaagde.

Klager komt uit een zeer gelovig katholiek gezin. Klager bezocht eerst het Klein seminarie in [plaats]. Zijn vader heeft hem daar midden in het schooljaar 1964-1965 afgehaald en naar de [Mulo] te [plaats] gebracht. In het schooljaar 1965-1966 was aangeklaagde de docent Frans van klager. Aanvankelijk genoot klager van de franse lessen; aangeklaagde was een vakbekwame en bevlogen docent. Aangeklaagde had echter ook een andere kant en kon opvliegerig en kwaad worden. Toen klager een keer moest nablijven omdat hij ongehoorzaam zou zijn geweest, moest hij zich melden in het kantoor van aangeklaagde. Klager moest bij aangeklaagde komen staan en aangeklaagde graaide in zijn zakken, zogenaamd op zoek naar spiekbriefjes. Door een gat in de zak van klager greep aangeklaagde daarbij de geslachtsdelen

van klager vast en kneep er hard in. Dit was erg pijnlijk. Aangeklaagde trok voorts plots de broek van klager omlaag en legde hem bij aangeklaagde over de knie. Hij greep zijn billen vast, sloeg erop en penetreerde klager met één van zijn vingers. Klager kon zich uiteindelijk bevrijden en is weggerend.

De volgende dag heeft klager zich bij aangeklaagde gemeld en hem bedreigd hem fysiek aan te pakken als aangeklaagde nog eens zoiets zou proberen. Aangeklaagde dreigde aangeklaagde daarop dat hij een gesprek zou hebben met de ouders van klager waarin hij zou zeggen dat klager een brutale houding aannam. Klager zou dan van school worden verwijderd. Klager kon ervoor kiezen zijn excuses aan te bieden bij de directeur voor zijn brutale gedrag en vervolgens te gaan biechten. Uit angst voor zijn ouders en de mogelijke verwijdering van school heeft klager zijn excuses aangeboden en is gaan biechten.

Daarna is het nog tenminste twee maal voorgekomen dat aangeklaagde klager ontbood in zijn kamer. Ook toen trok hij de broek van klager naar beneden en trok hij klager af tot hij tot een orgasme kwam. Aangeklaagde “waste vervolgens zijn handen” met het sperma van klager. Het misbruik is geëindigd in het volgende schooljaar 1966-1967; klager had toen geen franse les meer van aangeklaagde.

Klager vermoedde dat hij niet het enige slachtoffer was van aangeklaagde. Ook zijn schoolgenoot, de heer [naam] is door aangeklaagde misbruikt. De heer [naam] heeft klager gevraagd om zijn verklaring als steunbewijs te mogen gebruiken. Klager heeft daarin toegestemd en de klacht van de heer [naam] is gegrond verklaard (2010T186(2)). Na lang wikken en wegen heeft klager vervolgens besloten ook zelf een klacht in te dienen.

2.2. Als gevolg van het misbruik kreeg klager last van concentratieproblemen en werd hij emotioneler. Als hij niet optimaal presteerde moest hij huilen. In de derde klas is klager blijven zitten en in 1969 heeft hij zonder diploma de school verlaten. Klager heeft later de [opleiding] afgerond en na enige jaren een “normale baan” kunnen vinden. Klager heeft zich bekwaamd in de Oosterse vechtsport ([vechtsport]) en heeft daardoor zijn zelfvertrouwen hervonden. Klager vermoedt dat hierdoor andere gevolgen van het misbruik beperkt zijn gebleven.

Wel heeft klager op het relationele vlak problemen gekend en is hij uiteindelijk gescheiden.

2.3. Klager heeft nooit over het misbruik durven spreken. Binnen het streng katholieke gezin waarin klager opgroeide was dit onmogelijk. De gesprekken met de heer [naam] hebben de herinneringen aan het misbruik weer doen herleven. Klager wenst gehoord te worden en erkenning te verkrijgen. Voorts vindt hij het belangrijk dat zijn klacht kan dienen als steunbewijs voor eventuele andere slachtoffers.

3. De inhoudelijke reactie (zakelijk weergegeven)

Broeder [naam] heeft in zijn reactie gesteld dat het verhaal van klager hem en zijn medebroeders heeft geschokt. Uit de gegrond verklaarde klacht van de heer [naam] weet broeder [naam] inmiddels dat aangeklaagde grensoverschrijdend seksueel gedrag vertoonde. Broeder [naam] merkt daarbij op dat de beschrijving van de omstandigheden van het seksueel misbruik van klager niet veel verschilt van die van de heer [naam].

Broeder [naam] merkt op dat de broeders van De La Salle beschaamd zijn door het verhaal van klager dat diepe verwarring bij hen oproept. Zowel in de reactie als ter zitting heeft broeder [naam] namens de Congregatie zijn oprechte spijt en medeleven betuigd voor hetgeen klager op jeugdige leeftijd is overkomen. Aangeklaagde die ermee belast was om klager te leiden en te beschermen zou schaamteloos misbruik van hem hebben gemaakt. Klager had als slachtoffer daarbij weinig mogelijkheid tot verweer. Het raakt de broeders zeer dat klager op de [Mulo] niet de veilige omgeving heeft gevonden die hij juist toen op jeugdige leeftijd erg

nodig had. Die periode van zijn jeugd zou voor hem door onderricht, vorming en begeleiding, voor zijn ontwikkeling en voor het verdere verloop van zijn leven, positief bepalend moeten zijn geweest. Door dit misbruik is eerder het tegendeel gebleken.

Broeder [naam] biedt namens de Congregatie zijn welgemeende excuses aan voor hetgeen klager is overkomen en voor de gevolgen die dit voor hem en zijn naasten in zijn latere leven heeft gehad. Hij spreekt zijn bewondering uit voor de weg die klager heeft gevonden om met de gevolgen van het misbruik te leven.

Broeder [naam] merkt op dat, indien de Klachtencommissie de klacht van klager voldoende aannemelijk acht, de broeders hem daarvoor hun oprechte verontschuldigen aanbieden en zij hun verantwoordelijkheid zullen nemen.

4. De beoordeling

4.1. Volgens de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van de Procedure.

4.3. Er zijn ongeveer achtenveertig jaar verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door het overlijden van aangeklaagde zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klager schetst hebben plaatsgevonden. De Klachtencommissie acht aannemelijk dat klager in het schooljaar 1965-1966 op de [Mulo] te [plaats], het slachtoffer is geworden van seksueel misbruik gepleegd door aangeklaagde. Dit misbruik bestond éénmaal uit het betasten van en het knijpen in de geslachtsdelen van klager, het slaan op de billen van klager en het anaal penetreren van klager met een vinger. Voorts bestond het misbruik uit het tenminste tweemaal masturberen van klager, waarna aangeklaagde “zijn handen waste” met het sperma van klager.

De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt, in de eerste plaats door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klager zijn verhaal heeft verteld.

Daarnaast wordt zijn verklaring ondersteund door de gegronde verklaarde klacht van de heer [naam] (2010T186(2)). Ook hij beschrijft seksueel misbruik, bij het nablijven op school, waarbij hij bij aangeklaagde “over de knie” werd gelegd en vervolgens anaal werd gepenetreerd.

Daarbij komt dat broeder [naam] heeft verklaard dat hij geen reden heeft om te twifelen aan het verhaal van klager en de gebeurtenissen zoals klager die heeft omschreven aannemelijk acht.

4.4. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en gezien de afhankelijkheidsrelatie hoogst kwalijk is geweest. Klager was ten tijde van het misbruik ongeveer dertien jaar oud. Aangeklaagde was voor hem iemand in wie hij vertrouwen moest kunnen stellen.

4.5. Gelet op het feit dat aangeklaagde is overleden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. De Klachtencommissie hoopt dat de gegronde verklaring van de klacht,

alsmede de erkenning van het leed dat klager is aangedaan wellicht kunnen bijdragen aan de vermindering van dat leed. Broeder [naam] heeft hiertoe een eerste stap gezet door zowel in de schriftelijke reactie, als ter zitting het leed dat klager is aangedaan te erkennen en oprecht excuses aan te bieden en spijt en medeleven te betuigen.

4.6. De Klachtencommissie wijst klager erop dat hij zich, bij een grondverklaring van de klacht door de Overste van de Congregatie van de Broeders van de Christelijke Scholen, voor het verkrijgen van schadevergoeding kan wenden tot de Compensatiecommissie.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Overste van de Congregatie van de Broeders van de Christelijke Scholen om de klacht gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 4 februari 2014 door mr. T.F.A.M. Hoogenboom, voorzitter, prof. dr. H.B.M. van de Wiel en drs. Th.M. Bronzwaer, leden, bijgestaan door mr. J.C. Quint, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de kerkelijk gezagsdrager en aan klager verzonden.

Op grond van artikel 21.1 van de Procedure stelt de kerkelijk gezagsdrager binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies heeft genomen.

Op grond van artikel 21.3 van de Procedure geeft de kerkelijk gezagsdrager daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van artikel 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de kerkelijk gezagsdrager.